

การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดยใช้แนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach)

The Development of Collaborative Skills in Learning Social Studies
of Sixth Grade Students through PPP – Approach

ธนากร จันธิมา^{1*} สุจินดา พาพร² และ มนพัทธ์ สีขาว³

Thanakorn Chanthima¹ Sujinda Paporn² and Monnapatt Sikhao³

¹วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ²โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์

³วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail: thanakorn.tcha@pnru.ac.th*, spysmile50@gmail.com, monnapatt.s@pnru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก กลุ่มเป้าหมายที่ใช้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) จำนวน 6 แผน ประกอบด้สน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ อุทกภัย สึนามิ วาตภัย ดินโคลนถล่ม และภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แบบวัดทักษะการทำงานร่วมกันที่ประเมินโดยนักเรียนเอง แบบวัดทักษะการทำงานร่วมกันที่ประเมินโดยผู้วิจัย และแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test dependent ผลการวิจัย พบว่า แนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) ทำให้นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการทำงานร่วมกัน, การเรียนสังคมศึกษา, แนวการสอนแบบ พีพีพี

บทนำ

จากผลการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษานั้นยังมีคุณภาพไม่เทียบเท่ากับนานาชาติ อาจเป็นผลมาจากเด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ความสามารถทางวิชาการยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่อยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันบนโลก โดยโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เป็นหนึ่งในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระนี้เช่นเดียวกับหลายโรงเรียน โดยจากการสังเกตการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ของผู้วิจัยในภาคการศึกษา 2/2565 ได้พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คือ นักเรียนขาดโอกาสในการค้นคว้าหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังเป็นรายวิชาที่มากด้วยเนื้อหาและต้องใช้ความจำเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดความน่าเบื่อในการเรียน เนื่องจากการสอนส่วนใหญ่จะมาจากตำราหรือหนังสือเรียน จึงต้องอาศัยเทคนิควิธีการหลายอย่างที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมทางปัญญาที่หลากหลายและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้ผู้เรียนหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจน เป็นแนวคิดที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูควรศึกษาวิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่าย

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ในรายวิชา ส 16101 สังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจึงมีความสนใจในวิธีการดังกล่าว จึงนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เนื่องจากแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยปรับวิธีการสอนดังกล่าวให้เหมาะสมกับรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เปรียบเทียบกับ เกณฑ์ระดับมาก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทความวิจัยนี้ได้เรียบเรียงและนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการทำงานร่วมกัน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงทักษะการทำงานร่วมกันไว้หลายท่าน อาทิ

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546) กล่าวว่า การทำงานร่วมกัน คือการนำเอาประสบการณ์มาวางแผน แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการของสมาชิกแต่ละคน และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและ

กัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการของสมาชิกแต่ละคน และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม ประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาการในตัวบุคคลและกลุ่มก็จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จตาม จุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้

ทิสนา แคมมณี (2545: 11) กล่าวว่า การทำงานร่วมกัน คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเป้าหมายร่วมกัน และทุกคนในกลุ่มมีบทบาทในการช่วยดำเนินการของกลุ่ม มีการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อประโยชน์ ร่วมกันของกลุ่ม

ซึ่งสรุปได้ว่า การทำงานกลุ่ม หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งนำเอา ประสบการณ์มาวางแผนและแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกภายในกลุ่ม ทั้งหมด โดยสมาชิกทุกคนต่างตระหนักในการเป็นสมาชิกกลุ่ม มีบทบาทในการช่วยดำเนินงานของกลุ่ม และมี ปฏิสัมพันธ์ต่อกันเพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (ธนากร จันธิมา, 2566)

1.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกัน

ทฤษฎีการทำงานร่วมกันเป็นทฤษฎีที่มุ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพยายามสร้างแรงจูงใจให้สมาชิก กลุ่มได้รับแรงจูงใจในระดับสูงสุด ที่น่าจะเป็นไปได้เพื่อให้บุคคลสามารถที่จะทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยมีทฤษฎีที่น่าสนใจดังนี้

(1) ทฤษฎีการทำงานร่วมกัน

โฮแมน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542: 46; อ้างอิงจาก Homans.n.d.1950) ผู้พัฒนาทฤษฎีได้อธิบายหลักการสำคัญของทฤษฎีว่า การทำงานร่วมกันเป็นทีมจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญอันเป็นพื้นฐาน 3 ประการ คือ กิจกรรม การทำงานร่วมกัน และความรู้สึก ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามอย่างจะเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน อยู่เสมอ ถ้าสมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มมากเท่าไร พฤติกรรมและความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกก็จะมีมากขึ้นตามมาด้วย เพราะสมาชิกในกลุ่มมิใช่เพียงแค่ทำงานใกล้ชิดกันเท่านั้น แต่ยังมีการพูดจาติดต่อสื่อสาร ปรึกษาหารือกันประสานงานกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตัดสินใจร่วมกันและมุ่งความสำเร็จในงานโดยมีเป้าหมาย เดียวกัน ดังนั้น ความเกี่ยวพันของสมาชิกในกลุ่มเมื่อรวมกันแล้วจึงมีพลังงานสูงมาก

(2) ทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน (Grid of Work Theory)

แบคและมูทอน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542: 46; อ้างอิงจาก Blake & Mouton.1966) เป็นผู้พัฒนาทฤษฎี โดยมีความเห็นว่า การทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะต้องมุ่งให้ได้ทั้งผลงานและความร่วมมือของ สมาชิกในกลุ่ม หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ชื่อว่า คนเราต้องการงานให้ได้ผลงาน และต้องการมีส่วนร่วมใน งานที่เขารับผิดชอบ ซึ่งการที่จะทำให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจะต้องสร้างบรรยากาศของการยอมรับเพื่อ สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน เพราะทฤษฎี นี้เชื่อว่าผลงานที่เกิดขึ้นย่อมมาจากการบูรณาการ (Integration) ซึ่งหมายถึง การประสมประสานความ ต้องการขององค์การและของสมาชิกเข้าด้วยกัน

(3) ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม (Group Process Theory)

กระบวนการกลุ่มเป็นเรื่องของการทำงานร่วมกันของคน ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มมุ่งเพื่อศึกษาเพื่อหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของคนอันเป็นประโยชน์ในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์และปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื้อหาของทฤษฎีนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ดังนี้

1) ทฤษฎีว่าด้วยบุคลิกภาพของกลุ่ม

แคทเทลล์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527: 294; อ้างอิงจาก Cattell.1971) เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีโดยอาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement) คือ กฎแห่งผล (Law of Effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่มทฤษฎีนี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ มิติของกลุ่มและพลวัตของบุคลิกภาพรวมของกลุ่ม

2) ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (A Theory of Group Achievement)

สต็อกคิลล์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527: 296; อ้างอิงจาก Stogdill. 1948) ผู้เริ่มต้นแนวคิดของทฤษฎีนี้ขึ้นเพื่ออธิบายถึงผลผลิตหรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่มโดยใช้อธิบายว่าองค์ประกอบการทำงานกลุ่มมี 3 อย่าง คือ สิ่งที่สมาชิกป้อนเข้าไป (Member Inputs) ตัวแปรแทรกซ้อน (Mediating Variable) ผลของกลุ่ม (Group Input)

3) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม (Exchange Theory)

ธิโบลท์และเคลลี (ทิตินา แชมมณีและคณะ. 2522: 15; อ้างอิงจาก Thibaut & Kelly.n.d.) แนวคิดของทฤษฎีนี้พยายามจะอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและกระบวนการของกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่ม แนวคิดจากทฤษฎีนี้จะเป็นพื้นฐานของการทำหน้าที่ในกลุ่มได้เป็นอย่างดี

4) ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Fundamental Interpersonal Relations Orientations: FIRO)

ทฤษฎีนี้จะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากันโดยเชื่อว่าทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะตัวในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น มี 3 ลักษณะ คือ ความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น (Inclusion) ความต้องการในการควบคุม (Control) ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น (Affection) (ทิตินา แชมมณีและคณะ. 2547: 16 – 18; อ้างอิงจาก Schutz.n.d.)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน พบว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันที่น่าสนใจ เช่น ทฤษฎีการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญอันเป็นพื้นฐาน 3 ประการ คือ กิจกรรม การทำงานร่วมกัน และความรู้สึก ทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงานให้แนวทางว่าการทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะต้องมุ่งให้ได้ทั้งผลงานและความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม (Group Process Theory) ให้แนวคิดว่ากระบวนการกลุ่มเป็นเรื่องของการทำงานร่วมกันของคน มุ่งเพื่อศึกษาเพื่อหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของคนอันเป็นประโยชน์ในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์และปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากันโดยเชื่อว่าทุกคน

จะมีลักษณะเฉพาะตัวในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ การทำงานร่วมกันยังก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำงานร่วมกันช่วยสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ครูทำงานคล่องตัวขึ้นและประหยัดเวลา จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความตั้งใจ มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ ทำงานเสร็จทันเวลา มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนทำให้ผลงานออกมาดีและมีประสิทธิภาพ (ธนากร จันธิมา, 2566)

1.2 การประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกัน

นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดในการประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

Wang และคณะ (2009) ได้พัฒนาแนวทางในการประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน โดยใช้วิธีการประเมิน 3 วิธี ได้แก่ การประเมินตนเอง (Self – Report) การประเมินจากการตัดสินจากสถานการณ์ (Situation Judgment Test) และการประเมินจากครูผู้สอน (Teacher – Report)

W.L. Robert (2010) กล่าวว่า การประเมินการทำงานร่วมกันสามารถทำได้ 2 วิธี ได้แก่ 1. ประเมินแบบทั้งทีม 2. การประเมินแต่ละคนในทีม ซึ่งจะให้ความสำคัญการประเมินแต่ละคนในทีม เนื่องจากต้องการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนแต่ละคน ซึ่ง Lingard ได้ระบุแนวทางการประเมินการทำงานร่วมกันด้วยหลัก 3 วิธี ได้แก่ 1. การสังเกตอย่างอิสระ (Independent Observation) 2. การประเมินความมีส่วนร่วมของแต่ละบุคคล (Evaluating Individual Contributions) 3. การประเมินโดยเพื่อน (Peer Review)

ชนมน ตั้งพิทักษ์ไกร (2558) ได้สร้างแบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน ใน 4 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน 2) การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ 3. การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 4) การประเมินและปรับปรุง

การประเมินการทำงานร่วมกันมีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นโดยครูผู้สอน การประเมินตนเอง หรือการประเมินจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งแต่ละวิธีขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงานวิจัยที่กำหนดไว้

1.3 แบบวัดทักษะการทำงานร่วมกัน

จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์ (2563) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีแบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานร่วมกัน 2 แบบการประเมิน คือ แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันและแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้

เตชาเมธ เพียรชนะ และ จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์. (2564) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีแบบวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทำงานร่วมกัน แบ่งออกเป็น 5 ข้อ ได้แก่ 1. ร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3. การตระหนักในหน้าที่ของตนเอง 4. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม 5. การปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

นภศร มิลินทานุช (2561) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีแบบวัดทักษะการทำงานร่วมกัน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล 2. มีจุดมุ่งหมายและ

เป้าหมายร่วมกัน 3. การมีโครงสร้างของทีม 4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการประเมินตนเองและประเมินจากครูผู้สอนด้วย

แบบวัดทักษะการทำงานร่วมกันนั้นเป็นการประเมินทักษะของนักเรียนในแต่ละด้าน เช่น 1. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล 2. มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน 3. การมีโครงสร้างของทีม 4. สมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน 5. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งในการประเมินทักษะการทำงานร่วมกันเป็นการประเมินโดยนักเรียนและการประเมินโดยครู

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach

Hammer (2001) ได้ให้ความหมายของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า การสอนแบบ PPP – Approach ซึ่งย่อมาจาก Presentation, Practice and Production เป็นวิธีการสอนที่นำความรู้ที่เคยเรียนมาฝึกฝนจนเป็นทักษะเป็นการเรียนจากจุดเล็ก ๆ ไปสู่จุดใหญ่ขึ้นและวิธีการนี้อาศัยความถูกต้องเป็นตัวนำไปสู่ความคล่องต่าง ๆ

Thornbury (1999) ได้ให้ความหมายของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นว่าเป็นวิธีการที่ครูและนักเรียนให้ความสนใจเพราะเป็นการสะท้อนแนวความคิดที่ว่าการศึกษาฝึกฝนบ่อย ๆ ทำให้เก่งได้ ซึ่งเป็นจริงสำหรับการเรียนรู้ทักษะในทุก ๆ ด้าน และเป็นวิธีการที่ทำให้ครูสามารถควบคุมเนื้อหาและความเร็วในการเรียนได้

แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นวิธีที่ใช้ในการสอนภาษา โดยใช้การฝึกฝนซ้ำ ๆ จนเป็นทักษะและการร่วมมือกันระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งครูมีหน้าที่ควบคุมเนื้อหาเป็นการเรียนจากจุดเล็กไปสู่จุดใหญ่ขึ้นและวิธีการนี้อาศัยความถูกต้องเป็นตัวนำไปสู่ความคล่องในการใช้ภาษาทำให้การเรียนการสอนภายในห้องเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ที่เหมาะแก่การเรียนภาษาอังกฤษแต่แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ยังสามารถนำมาปรับใช้ในการสอนได้หลายวิชาเนื่องจากแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพผู้วิจัยได้นำวิธีการดังกล่าวมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการทำวิจัยครั้งนี้

2.1 หลักการของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach

แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นกลยุทธ์ในการสอนภาษา เป็นการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นทักษะร่วมกับการสร้างความร่วมมือกันระหว่างครูและนักเรียน โดยมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ไว้ดังนี้

Carless. (2009) กล่าวถึงหลักการของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ไว้ว่าในการสอนโดยใช้ PPP – Approach ครูจะสอนและอธิบายเรื่องไวยากรณ์อย่างละเอียดในช่วงแรกหรือในขั้นนำเสนอของครู เนื้อหาและสื่อที่ใช้ในการสอนต้องถูกปรับเพื่อให้สามารถเน้นภาษาเป้าหมายและลดทอนการอ้างอิงกับภาษาอื่นซึ่งการทำแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนจดจ่อกับการใช้ภาษาเป้าหมายได้โดยไม่มีสิ่งรบกวน

Anggraeni. (2013) กล่าวถึงหลักการของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ไว้ว่าขั้นนำเสนอของครู (Presentation) ในที่นี้หมายถึงการนำนักเรียนไปสู่เรื่องหรือบทเรียนใหม่โดยอาศัยการใช้

สถานการณ์จริงเพื่อให้สามารถนำภาษาไปใช้ในการสอนได้ ซึ่งปกติอาจใช้รูปภาพ บทสนทนาหรือสถานการณ์จริงในชั้นเรียนมาประกอบก็ได้ ชั้นฝึกฝน (Practice) เป็นชั้นที่นักเรียนจะได้ฝึกฝนการใช้ภาษาเป็นเป้าหมาย โดยใช้กิจกรรมที่ต้องคำนึงถึงข้อผิดพลาดให้น้อยที่สุดในตอนและค่อย ๆ ปรับเมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น กิจกรรมควรเน้นที่การพูดมากกว่าการเขียน ทั้งนี้จะใช้การเขียนเพื่อแสดงให้เห็นรูปประโยคเพื่อการฝึกพูดก็ได้ และชั้นนำเสนอผลงาน (Production) เป็นชั้นที่นักเรียนจะไว้ใช้ภาษาเป้าหมายในการสนทนาหรือนำเสนอเกี่ยวกับตนเอง ชีวิตประจำวันหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งก็ได้ ชั้นนำเสนอผลงานควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพูดมากที่สุดและใช้เวลาประมาณ 20 – 30% ของบทเรียน

Siriam Luadthaison. กล่าวถึงหลักการของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ไว้ว่าเป็นการสอนภาษาที่เป็นไปตามธรรมชาติ เน้นสื่อที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมช่วยทำให้เข้าใจสื่อที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น การสอนจะไม่แยกสอนส่วนย่อยของภาษาที่ละส่วนแต่เน้นให้เข้าใจในภาพรวมก่อน แล้วจึงเรียนรู้ด้านโครงสร้างภาษาภายหลัง ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ภาษาของตนเองได้อย่างอิสระ ผู้สอนต้องยอมรับความแตกต่างด้านการออกเสียงที่เป็นสำเนียงภาษา ในเบื้องต้นแล้วจึงพัฒนาให้ถูกต้องในโอกาสต่อไป การสอนภาษาแบบองค์รวมจะเน้นการนำรวมวรรณกรรมต่าง ๆ ที่ดีมาเป็นสื่อการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ภาษาที่หลากหลาย สามารถนำไปเป็นแบบอย่างการใช้ภาษาของตนเองและใช้ได้ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการได้แก่ 1. ชั้นนำเสนอของครู (Presentation) หมายถึง การนำนักเรียนไปสู่เรื่องหรือบทเรียนใหม่โดยอาศัยการใช้สถานการณ์จริง 2. ชั้นฝึกฝน (Practice) นักเรียนจะได้ฝึกฝนการใช้ภาษาโดยใช้กิจกรรมที่มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด กิจกรรมเน้นที่การพูดมากกว่าการเขียน และ 3. ชั้นนำเสนอผลงาน (Production) ชั้นนำเสนอผลงานควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพูดมากที่สุด ใช้การฝึกฝนซ้ำ ๆ จนเป็นทักษะและนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนภายในห้องเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

จากหลักการของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นวิธีที่เหมาะสมแก่การจัดการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้นำวิธีดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมแก่การเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำหลักการสอนวิธีดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ขั้นตอนของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach

Hammer (2007) ได้อธิบายขั้นตอนของ PPP – Approach ว่าประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้นนำเสนอของครู (Presentation) การนำเสนอบทเรียนจะมุ่งเน้นที่ครู โดยครูจะเป็นผู้ให้ข้อมูลนักเรียนไปสู่เรื่องที่จะเรียนและสื่อที่จะใช้ เช่น การให้คำจำกัดความ รูปภาพ วีดีโอ เพลง การสาธิตหรือการแสดงท่าทาง

2. ขั้นฝึกฝน (Practice) ขั้นการฝึกฝนจะให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เช่น การระดมความคิด การทำแบบฝึกหัด (ทำไปพร้อมกับครู) การถามตอบคำถาม การเล่นเกม การสาธิต หรือการแสดงบทบาทสมมติ

3. ขั้นนำเสนอผลงาน (Production) การนำเสนอผลงานจะเน้นที่การแสดงความสามารถของนักเรียนเพื่อให้ครูสามารถประเมินนักเรียนแต่ละคนได้นักเรียนได้เรียนรู้อะไรไปบ้างและนักเรียนคนไหนบ้างที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม

Nascimento (2010) ได้อธิบายขั้นตอนของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเสนอของครู (Presentation) โดยปกติแล้วขั้นตอนนี้จะแบ่งได้ 2 ส่วน ได้แก่ การนำเสนอกิจกรรมเพื่อเป็นการทำให้นักเรียนสนใจหัวข้อที่จะเรียน และอีกส่วน คือ การนำเสนอภาษาเป้าหมาย

2. ขั้นฝึกฝน (Practice) ในขั้นตอนนี้สิ่งสำคัญ คือ รูปแบบ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาด้วยวิธีการที่อยู่ในการควบคุมของครู

3. ขั้นนำเสนอผลงาน (Production) หลังจากที่นักเรียนเรียนรู้รูปแบบอย่างครบถ้วนและนำไปใช้ได้โดยไม่มีข้อผิดพลาดในขั้นฝึกฝนแล้ว นักเรียนจะเข้าสู่ขั้นนำเสนอผลงาน ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ใช้ภาษาและได้ใช้ภาษารูปแบบประโยคที่เพิ่งเรียนมาใช้ในการพูดจริง โดยกิจกรรมที่ใช้ในขั้นนี้อาจเป็นบทพูด การนำเสนอปากเปล่า การสร้างประโยคหรือเนื้อหาที่ยาวกว่าประโยคก็ได้ ครูจะไม่มีส่วนในการช่วยเหลือหรือแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียนในขั้นนี้ อย่างไรก็ตามถึงแม้นักเรียนควรจะไม่มีข้อผิดพลาดแล้วในขั้นตอนนี้ แต่หากนักเรียนคนใดมีสิ่งที่จะต้องแก้ไขครูควรจะชี้แนะหลังจบกิจกรรมแล้ว

J.C.R.T.S. Richards (2002) ได้อธิบายว่าวิธีการแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ไว้ว่าการสอนโดยใช้วิธีนี้มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอของครู (Presentation) ครูเริ่มบทเรียนการสร้างสถานการณ์สมมติ อาจตั้งเอาเหตุการณ์ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามเรื่องที่ต้องการสอน โดยขั้นตอนนี้อาจใช้ประโยคหรือบทพูดสั้น ๆ จากการอ่านหนังสือ การฟังเทป หรือโดยครูก็ได้

2. ขั้นฝึกฝน (Practice) นักเรียนฝึกใช้ภาษาเป้าหมายตามที่ครูกำหนด ฝึกการพูดเป็นประโยค โดยพูดตามครูหรือพูดตามเทป จนกระทั่งพูดได้ถูกต้อง โดยจะพูดพร้อมกับเพื่อนหรือพูดทีละคนก็ได้ กิจกรรมที่สามารถใช้เพื่อฝึกได้ เช่น การเรียงรูปประโยค การเติมคำในประโยคให้สมบูรณ์และการถามตอบคำถาม

3. ขั้นนำเสนอผลงาน (Production) นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาเป้าหมายอย่างมีอิสระมากขึ้น อาจใช้เนื้อเรื่องตามใจนักเรียนหรือที่คล้ายคลึงกับที่ครูสอนก็ได้ จะเป็นการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรม หรือการใช้สื่อสารก็ได้

จากขั้นตอนของแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสอนภาษาเป้าหมาย โดยมี 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นนำเสนอ (Presentation) เป็นการนำเสนอบทเรียนที่จะเรียนในครั้งนั้น ๆ 2. ขั้นฝึกฝน (Practice) เป็นการทบทวนความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปอาจเป็นการฝึกฝนหรือทบทวนความรู้

ที่เพิ่งได้เรียนรู้ไป 3. ชื่อนำเสนอผลงาน (Production) เป็นการให้นักเรียนสร้างผลงานของตนเองเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ เพื่อให้ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างผลงาน

ขั้นตอนแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ผู้วิจัยได้นำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางกำหนดผ่านแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 37 คน ภาคการศึกษาที่ 2 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

- (1) ตัวแปรต้น/อิสระ คือ แนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach
- (2) ตัวแปรตาม คือ ทักษะการทำงานร่วมกัน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ภัยพิบัติในประเทศ ประกอบด้วย 6 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ภัยพิบัติคืออะไรและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

เรื่องที่ 2 อุทกภัย

เรื่องที่ 3 สึนามิ

เรื่องที่ 4 วาตภัย

เรื่องที่ 5 ดินโคลนถล่ม

เรื่องที่ 6 การเกิดภัยพิบัติในประเทศ

4. ขอบเขตด้านพื้นที่หรือสถานที่

พื้นที่หรือสถานที่วิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR)

2. ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดของเคมมิส แม็คแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart, 1988: 9 – 15) ที่เรียกว่า PAOR ดังนี้

2.1 การวางแผน (Plan: P)

(1) วิเคราะห์และสำรวจปัญหาเกี่ยวกับทักษะการทำงานร่วมกันรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์

(2) เลือกนวัตกรรมหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน คือ การจัดการเรียนรู้แบบ PPP – Approach

2.2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Act: A)

ผู้วิจัยลงมือปฏิบัติตามแบบแผนการวิจัยที่กำหนดได้ ดังนี้

(1) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 37 คน

(2) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ PPP – Approach

(3) เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดแล้ว ทำการประเมินหลังการเรียนรู้ (Posttest) ด้วยแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติและประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน

2.3 การสังเกตผล (Observe: O)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการนำแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ไปใช้ในการทดลอง

2.4 การสะท้อน (Reflect: R)

ผู้วิจัยสรุปผล สะท้อนความคิดที่ได้จากข้อค้นพบและเขียนรายงานการวิจัย

3. เครื่องมือวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระภูมิศาสตร์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผน ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพของเครื่องมือ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดทักษะการทำงานร่วมกัน ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพของเครื่องมือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะความรู้ความจำระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (dependent t – test) จากโปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- (1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- (2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าดัชนีความเที่ยงตามเนื้อหา (Content Validity)
- (3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบ t-dependent test

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่ได้รับจากแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ได้จากการประเมินของนักเรียนและการประเมินของครู โดยดำเนินการประเมินหลังการเรียนรู้อ แล้วนำมาทดสอบสมมติฐานด้วย t-test dependent แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับมาก

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนด้วยแนวการสอนแบบพีพีพี PPP – Approach ตามตัวชี้วัด โดยใช้ t-test dependent

ตัวชี้วัด	นักเรียน				ครู			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t	sig	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t	sig
	\bar{X} (SD)	\bar{X} (SD)			\bar{X} (SD)	\bar{X} (SD)		
1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล	2.37 (0.88)	4.26 (0.83)	6.26*	0.00	2.77 (0.58)	4.43 (0.82)	5.62*	0.00
2. มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน	2.25 (0.83)	4.60 (0.58)	17.22*	0.00	2.85 (0.50)	4.52 (0.55)	24.75*	0.00
3. การมีโครงสร้างของกลุ่ม	2.42 (0.56)	4.71 (0.45)	6.61*	0.01	2.48 (0.80)	4.63 (0.46)	52.41*	0.00
4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน	2.79 (0.32)	4.50 (0.60)	23.00*	0.00	2.63 (0.67)	4.37 (0.62)	5.93*	0.00
รวม	2.58 (0.65)	4.38 (0.62)	13.27*	0.00	2.68 (0.64)	4.49 (0.62)	22.26*	0.00

*p<.05

จากตารางที่ 1 ผลการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่ได้รับแนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) โดยการประเมินของนักเรียนและการประเมินของครู ต่างพบว่า นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันทั้งภาพรวมและรายด้านหลังจากการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 การเปรียบเทียบผลพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนด้วยแนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) จำแนกรายด้านก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

(1) ประเมินโดยนักเรียน

จากการประเมินตนเองของนักเรียนในภาพรวม พบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้มีทักษะการทำงานร่วมกันในระดับน้อย หลังจากการเรียนรู้นักเรียนมีทักษะการทำงานในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน พบว่า นักเรียนประเมินตนเองว่ามีทักษะการทำงานร่วมกันก่อนการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยและหลังการจัดการเรียนรู้ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลจากระดับน้อยเป็นระดับมาก ด้านที่ 2 มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกันจากระดับน้อยเป็นระดับมากที่สุด ด้านที่ 3 การมีโครงสร้างของกลุ่มจากระดับน้อยเป็นระดับมากที่สุด ด้านที่ 4 สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกันจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ผลรวมทุกด้านจากระดับน้อยเป็นระดับมากที่สุด

(2) ประเมินโดยครู

จากการประเมินนักเรียนของครูในภาพรวมพบว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้มีทักษะการทำงานร่วมกันระดับปานกลางและหลังการเรียนรู้ระดับมากและเมื่อพิจารณาตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน พบว่า ครูประเมินนักเรียนว่ามีทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านที่ 1 การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ด้านที่ 2 มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกันจากระดับปานกลางเป็นระดับมากที่สุด ด้านที่ 3 การมีโครงสร้างของกลุ่มจากระดับน้อยเป็นระดับมากที่สุด ด้านที่ 4 สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกันจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ผลรวมทุกด้านจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นจากการเรียนเมื่อได้รับการเรียนรู้แบบกลุ่ม ถ้าหากนักเรียนมีจุดใดที่นักเรียนไม่เข้าใจจะปรึกษาสมาชิกในกลุ่ม สอบถามครูผู้สอนและใช้หนังสือเรียนประกอบการเรียนรู้ ส่งผลให้จุดที่นักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจได้คลายความสงสัยจากการศึกษาเพิ่มเติม

จากการประเมินงานของนักเรียนรายกลุ่ม พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มมีทักษะการทำงานร่วมกันเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าเกณฑ์ระดับมาก ตามเกณฑ์คุณภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ แสดงว่าแบบฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นส่วนทำให้นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันสูงขึ้นซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. อภิปรายผลการวิจัย

แนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) ที่เน้นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เรียน โดยผ่านการลงมือทำ ร่วมกันคิดและเรียนรู้ร่วมกัน โดยแนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) มีส่วนสำคัญในการในการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ตั้งแต่การให้ความช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด สมาชิกมีบทบาทในการรับผิดชอบตามหน้าที่ของตนภายในกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เกิดการใช้ทักษะการทำงานร่วมกันทั้งในกลุ่มย่อยและทักษะระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนภศร มิลินทานุช (2561) ที่ได้ศึกษาการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่าการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนลงมือทำด้วยตนเองและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ แนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถสอดแทรกรูปแบบการสอนแบบอื่น ๆ เข้าไปในวิธีการแบบพีพีพีได้ ซึ่งช่วยปลูกฝังทักษะการแก้ปัญหา การสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นทำให้เกิดทักษะทางสังคม การปรับตัว การแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้อื่น การวางแผนและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) การประเมินทักษะการทำงานร่วมกันควรมีการประเมินอย่างต่อเนื่องและใช้เทคนิคที่หลากหลาย ควรจัดกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการจัดทบทวนการเรียนรู้ภายในห้องเรียน เพื่อให้เข้ากับบริบททางการเรียนอื่น ๆ ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับเวลามากขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันมากขึ้นและสามารถประเมินนักเรียนได้อย่างครอบคลุมรอบด้านมากยิ่งขึ้น

(2) นักเรียนมีความเข้าใจการทำงานร่วมกันมากขึ้นเมื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน โดยแนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach) เนื่องจากนักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันมากขึ้นดังนั้นในรายวิชาอื่น ๆ อาจมีการนำทักษะการทำงานร่วมกันไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้อยู่เสมอ

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มเดิมตลอดการวิจัย ในการวิจัยทักษะการทำงานร่วมกันในครั้งต่อไป ควรให้นักเรียนมีการสลับเปลี่ยนกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันจะมีความแตกต่างจากการใช้กลุ่มเดิมตลอดการทดลองหรือไม่

(2) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินทักษะการทำงานร่วมกันในระดับกลุ่ม การวิจัยครั้งต่อไป ควรประเมินทักษะการทำงานร่วมกันในระดับบุคคลควบคู่ไปด้วย เพื่อสามารถวัดผลการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันได้อย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2527). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. (2546). **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์. (2563). **การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ในรายวิชาอาหาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชนมน ตั้งพิทักษ์ไกร. (2558). **การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (การงานอาชีพ 1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต).**
- เตชาเมธ เพียรชนะ และ จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์. (2564 กันยายน – ธันวาคม). **การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในรายวิชาอาหารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์. 8(3), 278 – 289.**
- ธนากร จันธิมา. (2566). **การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวการสอนแบบพีพีพี (PPP – Approach). ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.**
- ทิตนา แคมมณี. (2547). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2522). **กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์การพิมพ์.
- นภศร มิลินทานุช. (2561). **การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ (สสวท.) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). **พฤติกรรมกลุ่ม**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- Anggraeni M.S. (2013). **The Application of Presentation, Practice, and Production (PPP) method to increase students' speaking ability**. English Department Faculty of Letters and Culture State University of Gorontalo)

- Carless, D. (2009). Revisiting the TBLT versus P-P-P Debate: Voices from Hong Kong. **Asian Journal of English Language Teaching**, (19, 49–66)
- Hammer, J. (2007). **The practice of English language teaching**. England: Longman.
- Hammer, J. (2001). **The practice of English language teaching (third edition)**. England: longman.
- Richards, J. C., & Renandya, W. A. (2002). **Methodology in language teaching**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Robert, W. L. (2010). **Teaching and assessing teamwork skills in engineering and computer science**. *Journal of Systemics*.
- Thornbury, S. (1999). **How to teach grammar**. Harlow: Longman.
- Wang, L. et.al. (2009). **Assessing teamwork and collaboration in high school students A multimethod Approach**. *Canadian Journal of School Psychology*.